

ſidſte ſtilles overordentlig ſaa Forbringinger til den klaſſiſke Kundſkab, har man ſtillet ſig i Epiden og har anerkjendt, at der til den høieſte Dannelſe, der fordres af de Unge, nemlig for at komme ind i Univerſitetsſtudiet, ikke mere forlanges nær ſaa Meget i Kundſkab til klaſſiſke Sprog ſom tidligere. Det maa heller ikke overſes, at der i Europa for Dieblicket gaar en Strømning i Retning af at blive af med de klaſſiſke Sprog ved Skoleuddannelsen; men jeg tror dog ikke, det var henſigtsmæssigt, om Danmark tager Skridtet helt ud ſtrag. Derimod kunde jeg tænke mig, at der kunde være forſkjellige Forbedringer endnu at gjøre, og naar man ſjænder Noget til de Forhold, hvorunder de klaſſiſke Sprog nu doceres i Skolerne, hvilke Spor de ſenere afſætte i Uddannelsen, tror jeg, man hurtigere vil være med til en Reform paa dette Punkt. Sagen er den, at, naar den unge Mand har været Student i nogle ſaa Aar, kan han bogſtavelig ikke et Ord Græſk mere, ſaa at alſaa Uddannelsen deri ſynes at være noget overflødig, og med Henſyn til Latin er Forholdet dette, at Underviſningen deri foregaar paa en Maade, ſom jeg juſt ikke tror kan give de Unge et Indblik i den klaſſiſke Oldtid og dens Landsudvikling, hvad jeg dog tror maa være Henſigten dermed. De latiniſke Forfattere, der læſes i Skolerne, hvad enten det er Cæſar eller Ciceros Retstaler eller Digterne Horats og Virgil, ere og maa være lidet ſikrede til at paavirke Ungdommen i den Retning, og jeg tror, at af den Grund kunde Latin godt afſtaffes. Den Nytte, Latin for Dieblicket yder Skolerne — og det ſynes jeg er værd at ſlaa fast — det er, at den gjør Tjeneste ſom en Art Mathematik, det vil ſige, at de Unge menes at lære at tænke logiſt ſærlig ved viſe Sprog, og de døde Sprog antages da at have væſentlige Fortrin i ſaa Henſeende, ſom de moderne ikke have, og den Maade, hvorpaa Sprogene doceres i de Lærebøger, vi have, den Aand, ſom gaar igjennem det hele Studium, Alt paavirket af den meget betydelige Lærer og Videntſkabsmand, ſom nu lever og virker her, gjør dette Forhold ſaameget ſtærkere her end i andre Lande. Men, ſom ſagt, overalt i Europa gaar der en Strømning for at blive af med Uddannelsen i de to nævnte Sprog. Selv i Frankrig, hvor Klaſſiciteten spiller en meget større Rolle end andre Steder, har den nuværende Underviſningsminiſter Jules Ferry foretaget meget betydelige Reformere paa dette Omraade, og han har hele det ledende Underviſningsraad med ſig. — Jeg ſkal ikke komme nærmere ind derpaa, thi det er kun min Henſigt at begrunde, hvorfor det ærede Medlem for Kjøbenhavnſ Amts 4de Valgfreds og jeg have ſtillet vort Endringsforſlag om Univerſitetet. Jeg vil nu ikke følge den ærede Ordførers Exempel og holde mig til det rent Almindelige; jeg ſer ikke nogen Grund til i Almindelighed at udtale en Mening om, at Univerſitetet ſkal reformeres. Det

forekommer mig, at en Diskuſſion maa kunne føres med større Nytte, naar man paa de enkelte Punkter paapeger, hvor der ſynes at være Mulighed for en nyttig Reform. Jeg vil da ſtrag ſige, at jeg tror, at Univerſitetet er en Inſtitution, man nødig ſkal røre, naar man ikke hører til det her i Landet i Univerſitetsanliggender herſkende Parti. Univerſitetet bliver betragtet ſom en Inſtitution, der er abſolut hellig og fredlyst, ganſke i Lighed med Videnskaben; denne ſiſte giver jeg ganſke ſikkert dette Prædikat, men jeg giver det ikke til Univerſitetet. Jeg tror, at det er paa en anden Maade, at Univerſitetet ſkal repræſentere Videnskaben end med Henſyn til Hellighed og Urrørlighed; Univerſitetet kan betragtes ſom et Speilbillede af Videnskaben ſaaledes, at det ſkal være i beſtandig Vorden, og ikke tør blive forſtenet i en evig Verden, men det betragtes tvertimod her ſom noget Beſtaaende, der ikke er til at røre ved, og i hvilket Alt er godt. Men det er jo dog netop ſaaledes, at Univerſitetet efter hele ſin Inſtitutions Karakter beſtandig ſkal forandres og beſtandig gjøres til Gjenſtand for Reformere, ſaa at vi paa alle Maader tage under Overveielſe, hvorvidt det i det givne Dieblik tilfredsſtiller Videnskabens Laro, hvad jo er det, der ſkulde opnaas. Derfor vil jeg ſom ſagt tillade mig at henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed paa ſaadanne enkelte Punkter, ſom jeg — og Andre end jeg — ſynes, at der kunde være Anledning til at tage under nærmere Betragtning. Jeg ſkal da først omtale, at, naar den Unge kommer til Univerſitetet, modtages han der af den ſaakaldte anden Examen eller „Philosophicum“. Det er et abſolut Krav, ſom Univerſitetet ſtiller, at den Unge har denne Examen, for at han kan ſtride videre og ſaae ſin Embedsægamen, eller hvad man nu vil kalde det. Denne anden Examen falder, ſom det maatte er det høie Thing bekjendt, i tre Afdelinger, der er 3 Fag derved: Logik, Psykologi og Propædeutik. Den er nu ſaaledes indrettet, at i Virkeligheden modtages de Unge gjennem den af en ren ſkoleſtiſt Dannelſe. Naar de komme fra Skolen, hvor de netop have været beſkjæftigede med at opſamle den ſtørſt mulige Stoffmængde, og hvor alle Fag nødvendigviſ maa doceres ſaaledes, at det egentlig kommer an paa den ſtørſt mulige Kundſkab, og hvor Hiſtorien meget let kommer til at doceres ſom Kongerækker og Aarstal iſtebeſor ſom Udviklingen af Kulturens Gang i Verden, ſaa blive de ved Univerſitetet modtagne for det Førſte af den filoſofiſke Videnskab paa det Punkt, hvor den doceres, og ſaa af et meget frodig blomſtrende Manuduktionsvæſen. Netop naar de Unge ſtulle lære at ſtudere og gjøre ſig bekjendte med, hvad Videnskaben egentlig er, modtages de af Noget, jeg tror baade er død Videnskab, og ſom gaar i en Retning, der ikke giver dem ſelv Anledning til at ſtudere, men til at taſte ſig i Armene paa den